

Aandachtspunten voor AO Georganiseerde criminaliteit / ondermijning op 21 februari

- Minister Grapperhaus is nog terughoudend op het punt van ondermijningswetgeving. Er worden nu veel wetten aangekondigd die al reeds lang in de planning zaten. Nieuwe zaken, zoals aangedragen door de regioburgemeesters in de Proeve van Wetgeving voor aanpak van ondermijning, worden nog niet opgepakt. We missen ambitie op zaken als uitbreiden sluitingsmogelijkheden (zoals het sluiten van panden waar wapens zijn aangetroffen, sluiten van vrijplaatsen, verder uitbreiden van Bibob-mogelijkheden, verbetering van de informatiepositie van gemeenten in verband met de (bestuurlijke) aanpak van ondermijning, afpakkfonds etc.).
- De rol van de bestuurlijke aanpak bij de aanpak van ondermijning is steeds groter geworden. Het alleen inzetten van strafrecht pakt het probleem, niet aan. Met bestuursrechtelijke maatregelen kunnen gemeenten de problemen met ondermijning in de wijken aanpakken. Hiervoor is echter wel nodig dat de deze rol van de burgemeester ook goed geborgd is in de wet. Om als gemeente informatie bij elkaar te mogen leggen vanuit verschillende diensten om ondermijning te kunnen signaleren en vervolgens ook bestuurlijk tegen op te treden is een grondslag in de gemeentewet noodzakelijk. Burgemeesters willen hiermee niet op de stoel van het OM gaan zitten, maar willen wel maatregelen kunnen treffen tegen foute bedrijven of foute horeca. Voorkomen moet worden dat een crimineel elke keer weer opnieuw ergens in een gemeente een bedrijf kan opzetten om zijn criminele winsten wit te wassen. In de Proeve van wetgeving doen burgemeesters concrete voorstellen, waarover zij graag in overleg gaan met de minister. In de bijlage treft u een overzicht aan van de door de minister in de brief aan de Tweede Kamer aangekondigde wetgeving afgezet tegen de wetgeving die de burgemeesters in de Proeve van wetgeving vragen.
- De kracht van de aanpak van ondermijning ligt op lokaal en regionaal niveau. Daar kunnen gemeenten samen met politie, OM en Belastingdienst het verschil maken. De lokale overheden en de regio's moeten in de gelegenheid worden gesteld om lokale / regionale actieplannen/programma's voor de aanpak van ondermijning te maken. Voor de uitvoering hiervan moeten zij – naast eigen bijdragen – ook een beroep kunnen doen op de middelen die in het Regeerakkoord zijn opgenomen voor de aanpak van ondermijning (eenmalig 100 miljoen Ondermijningsfonds + 10 miljoen structureel).

Politie (267 mln) en OM (budget voor versterking strafrechtsketen oplopend naar 20 mln) hebben reeds extra middelen gehad voor uitbreiding van capaciteit die deels benut zou kunnen worden voor de versteviging van de aanpak van ondermijning door politie en OM.

- Het Ondermijningsfonds wordt éénmalig gevoed met 100 miljoen euro. Dit bedrag staat in geen verhouding tot de geschatte bedragen van 20 à 30 miljard per jaar die in het criminele circuit binnen Nederland rondgaan. We pleiten er daarom voor om te komen tot een structureel Ondermijningsfonds, dat mede gevoed wordt uit afgepakt crimineel vermogen.
- Extra wettelijk instrumentarium en bevoegdheden voor de burgemeester zijn nodig om zijn verantwoordelijkheid voor de bestuurlijke integriteit van de gemeente (art. 170 Gemeentewet) waar te kunnen maken. De bestuurlijke crisis in de gemeente Brunssum, maar ook de casus Jos van Rey in Roermond leren dat een burgemeester soms machteloos staat.